

11

Gruplar Halinde ya da Sınıf Ortamında Okuma

Hedef

Okuma deneyimini paylaşmak, her seviye için zihin açıcı ve öğreticidir. Ortak olarak okunan bir metin üzerinde düşünülür ve görüş alışverişinde bulunulur. Yeni bakış açıları kazanılır, başka düşünce biçimleri kavranmaya çalışılır. Ortak okuma, öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurması için optimal ve çok çeşitli olanaklar sunar (aşağıya bkz.).

1.–9. Sınıflar

30–90 dk.

Materyal:

Birbirinin aynı kitap ve metinlerden bol miktarda.

Seçenek:

Aynı konuyu işleyen farklı metinler

Süreç:

1. Okuma aşaması (metodik sıralama için aşağıya bkz.)

Seçenek 1: Öğrencilerin hepsi aynı kitabı ya da aynı metni okurlar. Bu seçenek ortak okuma deneyimi açısından çekici olmakla birlikte, ana dil eğitimi derslerinde ancak bütün seviyeler için uygun metin bulunursa ya da sınıftaki öğrencilerin yaşı birbirine yakınsa kullanılabilir.

Seçenek 2: Öğrenciler aynı konuda farklı metinler okurlar. Ortak okuma deneyimine uygun olarak genel bir konu seçilir, örneğin "Köken Ülkesimizin Tarihinden", "Şiirler", "Ülkemiz Hakkında Bilgilendirici Metinler", "Şairimiz XY'nin Muhtelif Metinleri" ... gibi. Konuyla ilgili metinler, yaş ve zorluk seviyesine göre dağıtılır (örneğin coğrafya konusunda üç farklı zorlukta metin: üç farklı uzunlukta ve zorlukta kısa hikaye ... vb ... gibi). Bu durumda bütün sınıf beraberce okumaz; öğrenciler yaş ve seviyeye göre üç farklı gruba ayrılarak okurlar.

2. Okumayı izleyen iletişim, tartışma, konuyu işleme çalışmaları

Yukarıdaki seçeneklerden hangisi seçilmişse, ona uygun olarak ya bütün sınıf beraberce (seçenek 1) ya da gruplar halinde (seçenek 2) metin okunur. Ne ki, Seçenek 2'de de okuma bitiminde öğrenciler deneyimlerini bütün sınıf ile paylaşır. Çok farklı yaş seviyelerinden oluşan ana dil eğitimi sınıflarında özellikle daha küçükler öğrenciler, büyük öğrencilerin bir metni nasıl ele aldığını, okuduğu metin hakkında nasıl konuştuğunu görür ve yararlanabilirler.

Okuma sonrası iletişim için seçenek ve olanaklar: sohbet, lehte-aleyhte tartışma, canlandırma, yazılı olarak işleme vb. dir.

Metodik yaklaşım (okuma nasıl olmalıdır?) konusu:

Geleneksel uygulamadan tanıdığımız sırayla okuma yönteminin, yani her çocuğun sırası geldiğinde bir ya da bir kaç cümle okuduğu yöntemin modası geçmiştir. Bu yöntemden vazgeçmek gerekir. Bu yolla okuma becerisi gelişmediği gibi, okuma motivasyonu da yükselmez. Zira çocukların okuma temposu, okuma tarzı ve okuma becerileri birbirinden çok farklıdır.

Önerilen okuma seçeneği şudur: Öğrenciler, ikili ya da üçlü ekiplere ayrılır. Okuma becerisi çok farklı seviyede olanları aynı ekibe koymamaya dikkat etmelidir.

Her ekip, okumadan **önce** bir okuma planı hazırlar. Okumadan **sonra** ise, ekipler bir okuma tutanağı tutarak, okuma sırasında nasıl hareket ettiklerini ve içerikte neyin en önemli olduğunu yazarlar. Okuma planı ve okuma protokolleri için örnekleri aşağıda bulabilirsiniz. Hızlı okuyabilen öğrencilere ya da ekiplere, okumaları bittiğinde, aşağıdaki türden ek ödevler verilir:

- Bir bölümü tamamıyla hatasız okuyabilene kadar okuma alıştırmaları yapın. Ardından bunu kayda alın. Bu bant kaydını daha sonra öteki öğrenci arkadaşlarınızın kullanımına sunabilirsiniz.
- Tek tek bölümleri özetleyin ve daha sonra sunun. Bunu yazarak, rol canlandırarak, çizim ya da grafik hazırlayarak yapabilirsiniz.
- Konu hakkında bilgilerinizi derinleştirin; konu ya da yazar hakkında ek araştırmalar yapın.

Açıklamalar:

- Öğrenciler okunacak parçaların seçimine aktif olarak katılabilirse, okuma motivasyonu yükselir. Okuma parçası seçmek için çeşitli metin ve kitaplar hazır bulundurulmalıdır (her yaş grubu ya da seviye başına 2 ya da 3 adet). Böylece gerçek anlamda bir seçim yapmak mümkün olur.
- Hiç kuşkusuz hem grup içinde hem sınıf ortamında okuma uygulaması sürekli tekrarlanmalıdır. Bu yöntem, serbest okuma zamanı için tamamlayıcı mahiyette olduğu gibi, değişiklik de sağlar (bununla ilgili olarak bkz. Ünite 9).

Örnekler Okuma Planı, Okuma Protokolü:

Örnekler bir fikir vermek üzere sunulmuştur ve elbette değiştirilebilirler. Örneğin Okuma Planında hitap çoğul siz' yerine tekil "sen" olabilir; özellikle bireysel okumalar için bu uygundur. Gene Okuma Planına "Öğretmenin imzası" diye bir satır eklenebilir.

Ekip İçin Okuma Planı : _____

Okumaya başlamadan önce kendi payınıza düşen okuma miktarını ve okuma süresini planlamanızda yarar vardır.

Tabloya işleyiniz: Hangi bölümleri okuyorsunuz? Bu bölümleri ne kadar zamanda okudunuz?

Bölümün adı	Ne zamana kadar?
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tarih: _____

Unterschrift der Lehrperson: _____

Unterschriften des Teams: _____

Ekip için Okuma Protokolü: _____

Okuma bittikten sonra okumanın nasıl geçtiği, yapılan planlamanın (Okuma Planı) işe yarayıp yaramadığı üzerinde muhakkak düşünmek gerekir. Bu konuyla ilgili olarak şu satırları doldurunuz!

Nasıl okuduk

- Hepimiz sessizce içimizden okuduk.
- _____ sesli okudu
- Planladığımız yere kadar okuyabildik.
- Şu sahifeye _____ kadar geldik.
- Farklı farklı ilerledik. Ama herkes hikâyeyi en azından şu sahifeye _____ kadar biliyor.

Ne okuduk: _____

Şu kişi, eylem ya da olgu bizi özellikle etkiledi:

Söz konusu kişi, eylem ya da olgunun sizi niçin özellikle etkilemiş olduğunu 2-3 cümle ile yazın!

Okuduklarımızın içinde bizce en önemli cümleler şunlardır:

**Örnek
Okuma Protokolü
(1. ve 2. Sınıf)**

Kitap İsmi: _____

Yazar: _____

Çizim:

Kelimeler: _____

Kitabı

çok sevdim 	sevdim 	az sevdim 	beğenmedim
--	--	---	--